

РЕШЕНИЕ

№ 69

гр. Велико Търново, 23.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО в публично заседание на единадесети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Любка Милкова

при участието на секретаря Галина Д. Занчева
като разгледа докладваното от Любка Милкова Гражданско дело № 20204100100918 по описа за 2020 година

Обективно кумулативно съединени частичен пряк иск на увредено лице с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ вр. чл.45 ал.1 от ЗЗД за обезщетение за неимуществени вреди и пряк иск на увредено лице с правно основание чл.432 ал.1 КЗ вр. чл.45 ал.1 от ЗЗД за обезщетение за имуществени вреди, ведно с акцесорна претенция за законна лихва върху главницата по всеки иск, считано от 17.07.2019г. /датата, на която изтича срока по чл.429 ал.3 КЗ вр. чл.430 ал.1 КЗ/ до окончателното изплащане.

Ищцата В. СТ. М. от гр.Л., чрез пълномощника си адв.К. – САК, излага твърдения в ИМ, че на 10.07.2019г., около 18,15ч., на път III – 514, км. 47+950, е реализирано ПТП между три автомобила: л.а. „Ауди 6“ с рег.№....., управляван от П. А. С., специален автомобил – линейка „Форд Транзит – Т“ с рег.№, управляван от П. Х. П., и автомобил „Мерцедес Бенц“ с рег.№, управляван от Г. З., причина за което е движещият се в посока от гр.Г.О. към гр.В.Т. л.а. „Ауди 6“ с рег.№, който в зоната на дясна крива влиза в лентата за насрещно движение и блъска последователно първо „Мерцедес Бенц“ с рег.№ и след това линейката „Форд Транзит – Т“ с рег.№, които пътуват в посока към гр.Г.О., вследствие на което ПТП на ищцата са причинени телесни увреждания, и за което ПТП е образувано ДП №613/2019г. по описа на РУ- В. Т., пр. пр. №1720/2019г. по описа на РП – В. Т.. Сочи, че причина за настъпване на процесното ПТП са допуснатите от П. А. С. нарушения на правилата за движение по пътищата, както и че за управлявания от същата увреждащ л.а. „Ауди 6“ с рег.№....., има сключена застраховка „Гражданска отговорност“ под формата на застрахователна полица № BG/

08/119001042791/10.04.2019г. със срок на валидност една година, считано от 12.04.2019г. до 11.04.2020г. с ответния застраховател „Дженерали застраховане“ АД гр.С., пред който ищцата на 07.08.2019г. е предявила, съгласно чл.380 КЗ, извънсъдебна застрахователна претенция за присъждане на обезщетение, по която застрахователят е образувал щета №210540640/2019г. и е отказал плащане на застрахователно обезщетение. Твърди, че в резултат на процесното ПТП ищцата е получила следните телесни увреждания: фрактура на ляв ацетабулум, фрактура на дясна гривнена става, фрактура на 8,10 и 11 ребро вдясно, травматичен шок и други. Сочи, че след ПТП ищцата е настанена в МОБАЛ „Д-р С. Ч.“ АД гр.В.Т., Отделение за анестезиология и интензивно лечение с диагноза травматичен шок, където престоява 6 дни, във връзка със счупването на китката е наложена гипсова лонгета, след което е преместена за 4 дни в Отделение по ортопедия и травматология на същата болница с оплаквания от силни болки в ляв ацетабулум и дясна гривнена става. Твърди, че вследствие на получените увреждания, придвижването на цялото тяло и ходенето са станали невъзможни, а движенията на ръката са силно затруднени. Твърди, че на 17.07.2019г. на ищцата е извършена оперативна интервенция на левия ацетабулум, изразяваща се в репозиция, след което на 19.07.2019г. е изписана с указания за два контролни прегледа и спазване на строг постелен и хигиенен режим. Сочи, че в резултат на уврежданията, получени при процесното ПТП ищцата търпи силни болки и много страдания, налице е силно нарушение на походката, самообслужването и работоспособността на ищцата, за период от 2 месеца след ПТП същата е лекувана с имобилизация и постелен режим, може да се движи единствено с инвалидна количка, патерици или бастун, като с последните две помощни средства придвижването е възможно само на много къси разстояния с малки стъпки и задължително с помощта на придружител. Твърди, че за ищцата е невъзможно да направи клек, нито самостоятелно да стои в моно или биподален стоеж, като гореописаното оказва изключително негативно влияние върху психологическото състояние на ищцата, съсипва я психически, кара я да се чувства непълноценна, като един „получовек“, а преди ПТП е била активна жена, в добро здравословно състояние, а след ПТП е лишена от обичайния си начин на живот, има нужда от постоянен помощник, освен болките е изживяла и силен стрес, принудена е да ходи на рехабилитация. Твърди, че в резултат на процесното ПТП ищцата е претърпяла и имуществени вреди в размер на 619,45 лв., които разходи са направени за лекарствени средства, прегледи и транспорт и които следва да ѝ бъдат възстановени. Моли съда, да постанови съдебно решение, с което да осъди ответния застраховател да ѝ изплати сумата от 20 000лв., частичен иск от 150 000лв., за причинените ѝ неимуществени вреди, изразяващи се в търпени болки и страдания, вследствие на получените телесни увреждания при процесното ПТП, както и обезщетение за причинените ѝ в тази връзка имуществени вреди в размер на 619,45лв. за закупуване на лекарствени средства, заплащане на прегледи и транспорт, ведно със законната лихва върху главниците по всеки иск, считано от 17.07.2019г. – датата на която изтича срока по чл.429 ал.3 от КЗ вр. чл.430 ал.1 КЗ до окончателното изплащане.

Съдът е сезиран с искане по чл.38 ал.2 ЗА за присъждане на адвокатско възнаграждение с вкл. ДДС в полза на адв.П.К. – САК в хипотеза по чл.38 ал.1 т.2 ЗА за

безплатно оказана правна помощ на ищцата по делото, съгласно представен списък по чл.80 от ГПК.

В срока по чл.131 ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на ИМ от ответника „Д. З.“ АД със седалище гр.С., чрез пълномощника му ЮК Р., с който заема становище за процесуална допустимост, но неоснователност на предявените иски, които оспорва изцяло, както по основание, така и по размер, и моли да бъдат отхвърлени. Не оспорва качеството си на застраховател по застраховка „ГО“ на автомобилистите на водача на л.а. „Ауди А6“ с ДК №..... П. А. С. към деня на твърдяното в ИМ събитие – 10.07.2019г. Твърди липса на необходимите предпоставки за ангажиране отговорността му на застраховател в претендираните размери за вредите, които ищцата твърди да е претърпяла. Твърди липса на доказателства за извършено противоправно деяние от страна на застрахован в ответното дружество водач, изразяващо се в нарушаване на конкретни правила за движение по пътищата, от което да са настъпили претендираните вреди. Твърди, че процесното ПТП е реализирано поради противоправното поведение на водача на кемпер „Мерцедес Бенц“ с рег.№ SRC, който е навлязъл в лентата за движение на застрахования в ответното дружество водач и е създал първоначалната опасна ситуация, довела до настъпване на инцидента. Твърди, че поведението на застрахования в ответното дружество водач не е противоправно, тъй като съставлява спасителна маневра по смисъла на съдебната практика и е обусловено от противоправните действия на водача на кемпера с чуждестранна регистрация. Твърди, че застрахованият в ответното дружество водач се е отклонил и е навлязъл в лентата за насрещно движение поради първоначалния си сблъсък с л.а. „Мерцедес Бенц“, който се е движил противоправно в насрещното пътно платно. Релевира евентуално възражение по чл.51 ал.2 ЗЗД за съпричиняване в изключителна степен от пострадалата – ищца по делото на негативните последици от ПТП, тъй като същата е пътувала без поставен задължителен обезопасителен колан, с който МПС, в което се е намирала, е фабрично оборудвано. Оспорва иска за обезщетение за неимуществени вреди като силно завишен и неотговарящ на реално претърпените от ищцата болки и страдания и на критерия справедливост по чл.52 ЗЗД, предвид и липсата на данни за настъпили усложнения в процеса на възстановяване. Твърди липса на данни за загуба на съзнание от страна на ищцата, което навежда за извод за претърпяно мозъчно сътресение от най – лека степен., че относно претърпяната травма на дясна лъчева кост е проведено само консервативно лечение с репозиция и имобилизация с гипсова лонгета, както и травмата на таза също е лекувана само консервативно – чрез закрито наместване на фрактурата, без вътрешна фиксация. Сочи, че поставената гипсова имобилизация е свалена в сравнително кратък срок – на 26.08.2019г., съгласно Амб. лист №2073/26.08.2019г. Сочи, че искът за неимуществени вреди не е съобразен с трайната съдебна практика и социално – икономическата обстановка в страната. Оспорва иска за обезщетение за имуществени вреди като неоснователен и недоказан. Оспорва твърдението, че закупените лекарствени средства и медицински консумативи са били необходими за лечението на ищцата. С писмения отговор на ИМ посочва само примерно, че в процесните фактури са включени разходи за

лекарствени и козметични средства, нямащи никакво отношение към травмите от процесното ПТП. С оглед неоснователността на главните искове, оспорва и претенцията за законна лихва, предвид акцесорният ѝ характер, както и оспорва датата, от която се претендира законна лихва върху главниците. Претендира направените по делото съдебни разноски, в т.ч. ЮК възнаграждение.

В СЗ ищцата, чрез адв.К. – САК, редовно преупълномощен, и с писмени молби, чрез адв.П. К. – САК, поддържа предявените искове.

По искане на ищцата по чл.214 ал.1 ГПК с протоколно определение от 16.11.2020г. на РС – Г. О. е допуснато изменение – увеличаване размера на предявения от ищцата иск по чл.432 ал.1 КЗ вр. чл.45 ал.1 ЗЗД за обезщетение за неимуществени вреди, който се счита предявен за сумата от 100 000лв., представляваща частичен иск от претенция за 150 000лв. Прави възражение за недължимост, респ., прекомерност на разноските на насрещната страна.

В СЗ ответникът, с писмени молби, чрез пълномощника си ЮК Р., поддържа твърденията си, изложени в писмения отговор на ИМ. Претендира разноски, в т.ч. ЮК възнаграждение, съгласно представен списък по чл.80 ГПК. В случай, че ищцата претендира адв. възнаграждение над установения минимум, предявява възражение по чл.78 ал.5 ГПК.

Съдът, след като съобрази становищата на страните, прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобразно изискванията на чл.235 ал.2 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

Безспорно от събраните по делото писмени доказателства се установява факта на реализирано наг., около 18,15ч., на път III – 514, км. 47+950, ПТП между три автомобила: л.а. „Ауди 6“ с рег.№, управляван от П. А. С., специален автомобил – линейка „Форд Транзит – Т“ с рег.№, управляван от П. Х. П., в който е пътувала ищцата В. С. М. като придружител на близък човек, и автомобил „Мерцедес Бенц“ с рег.№, управляван от G. Z., причина за което е движещият се в посока от гр.Г.О. към гр.В.Т. л.а. „Ауди 6“ с рег.№, който в зоната на дясна крива влиза в лентата за насрещно движение и блъска последователно първо „Мерцедес Бенц“ с рег.№ и след това линейката „Форд Транзит – Т“ с рег.№, които пътуват в посока към гр.Г.О., вследствие на което ПТП на ищцата като пътник са причинени телесни увреждания.

За процесното ПТП е образувано ДП №613/2019г. по описа на РУ – В.Т., пр. пр. №1720/2019г. по описа на РП – В. Т.

С влязла в законна сила на 16.06.2021г. Присъда №5/10.02.2021г., постановена по НОХД №341/2020г. по описа на ВТОС, е призната П. А. С., за виновна в това, че на 10.07.2019г. на път III-514, км.47+950 /гр.В. Т. – с.А. – гр.Г.О./, на остър ляв завой, при управление на МПС – лек автомобил „Ауди 6“ с рег.№, собственост на Р. Д. П. от гр.В.Т., при движението си в посока от гр.Г. О. към гр.В. Т., нарушила правилата за движение по пътищата, а именно: чл.16 ал.1 т.1 от ЗДвП –на пътно платно с двупосочно движение с две пътни ленти навлязла в лентата за насрещно движение, без да е необходимо

изпреварване или заобикаляне и чл.21 ал.2 вр. ал.1 от ЗДвП – превишила разрешената за движение скорост от 40 км/ч., като управлявала автомобила със скорост 79,2 км/ч., вследствие на което реализирала удар с насрещно движещия се в посока гр.Г. О. кемпер „Мерцедес“ с рег.№....., собственост на полската гражданка А. М. П., управляван от правоспособния водач З. Г. – унгарски гражданин, след което продължила движението си в същото направление, като реализирала челен централен удар с насрещно движещия се в посока Г. О. специален автомобил „Форд Транзит“ с рег.№....., собственост на МОБАЛ „Д-р С. Ч.“ АД гр.В.Т., управляван от правоспособния водач П. Х. П. от гр.В.Т., с което по непредпазливост причинила смъртта на Р. С. Д. от гр.Г.О. и телесна повреда на повече от едно лице: на Р. Х. С. от гр.В.Т. – средна телесна повреда, изразяваща се в закрито счупване на пета метакарпална костна ляв горен крайник, довела до трайно затрудняване движението на крайниците /на лява ръка/ за срок от около 40 дни и на В. С. М. – средна телесна повреда, изразяваща се в счупване на дясна лъчева кост на десен горен крайник и счупване на ляв ацетабулум, довели до трайно затрудняване на движението на крайниците – съответно на десен горен крайник и на ляв долен крайник, счупване на осмо, десето и единадесето десни ребра, довели в съвкупност до трайно затрудняване на движението на снагата, травматичен шок, довел до разстройство на здравето, временно опасно за живота – престъпление по чл.343 ал.4 вр. ал.3 б.„б“ предл. 1 вр. ал.1 б.„б“ и б.„в“ вр. с чл.342 ал.1 от НК вр. чл.16 ал.1 т.1 и чл.21 ал.2 вр. с ал.1 от ЗДвП.

За процесното ПТП е съставен КП за ПТП №237 с пострадали лица от дата 10.07.2019г., в който ищцата В. С. М. е посочена като пострадало от ПТП лице с фрактура на 8,10 и 11 ребра и фрактура на таза.

Не е спорен по делото факта на наличие на валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за увреждащият лек автомобил „Ауди А6“ с рег.№, управляван от виновния за ПТП водач П. А. С., на основание сключена с ответното застрахователно дружество застрахователна полица №BG/08/119001042791/10.04.2019г., валидна от 12.04.2019г. до 11.04.2020г., т.е. вкл. и към датата на процесното ПТП.

Видно от Епикриза по КП 115, изд. на ищцата от Отделение за анестезиология и интензивно лечение при МОБАБ „Д-р С. Ч.“ АД – В. Т., ищцата непосредствено след ПТП е постъпила на 10.07.2019г. на лечение и изписана на 16.07.2019г. с поставена окончателна диагноза : Т79.4. Травматичен шок, данни от анамнеза: оплаква се от болки в лява ръка, двата долни крайника, лява гръдна половина, без загуба на съзнание, гадене без повръщане, данни от обективно състояние: крайници – оток на лява предмишница, хематом около лява гривнена става, охлузни рани по долни крайници, без оток, запазени периферни пулсации. Видно от същата Епикриза по КП 115, след проведени образни изследвания на ищцата е дадено заключение за фрактура косте 8,10,11 декстра; проведена е графия на гривнена става и репозирана фрактура на десният радиус на типично място, наложена гипсова лонгета. След графия на тазобедрена става е дадено заключение за фрактура на левият ацетабулум. Изписана с дадени препоръки за ХДР и наблюдение от ортопед, а според данните на

неврохирург – няма пълен спомен за случилото се, оплаква се от главоболие, неориентирана за време, място и ситуация, касае се за комозио церебре.

Видно от Епикриза на ищцата по КП №219, изд. от Отделение по ортопедия и травматология при МОМАЛ „Д-р С. Ч.“ АД гр.В.Т., ищцата е постъпила на лечение на 16.07.2019г. и изписана на 19.07.2019г. с окончателна диагноза – Счупване на ацетабулума, закрито, видно от данни при анамнеза: оплаква се от болки в ляв ацетабулум и дясна гривнена става, движенията станали невъзможни; данни от обективно състояние – силна болка в областта на таза в лявата половина и кръста. Движенията и ходенето е невъзможно, поради болката. Движенията на ръката затруднени. На 17.07.2019г. на ищцата е извършена репозиция №215, локална анестезия, закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация, тазови кости, назначени са й спазване на строг постелен и хигиенен режим и продължаване на антикоагулантна терапия.

Видно от Амб. лист №002073/26.08.2019г., според данни от обективно състояние: свалена е имобилизацията на ищцата, движения ограничени в десен горен крайник, болезнена подвижност в таза и долни крайници. Видно от Амб.лист №002694/02.10.2019г., според данни от обективно състояние – ищцата се движи с помощта на инвалидна количка с възможност с придвиждане с малки стъпки на къси разстояния с помощта на патерици, биподален стоеж – възможен с опора, моноподален в ляво – невъзможен, клек също невъзможен, палпаторна болка в латералната ставна цепка на лявата тазобедрена става, назначена лекарствена терапия.

Видно от Епикриза ИЗ №8189, изд. от Отделение: ОФРМ при МБАЛ „Св. И. Р. Г. О.“ ЕООД, ищцата е постъпила на 28.10.2019г. и изписана на 04.11.2019г. с окончателна диагноза – Лечение, включващо други видове рехабилитационни процедури Т 92.2. Последици от счупване на ниво китка и длан, като, видно от анамнезата, оплакванията в резултат от процесното ПТП са намалели, но остават изразени, особено при движение и водят до силно нарушение на походката и самообслужването, поради което ищцата е насочена за рехабилитация в ОФРМ. Видно от данните за обективно състояние, посочени в Епикриза ИЗ №8189, походката на ищцата е щадящо – накуцваща за ляв долен крайник, възможна с помощно средство –бастун и придружител на много къси разстояния, затруднено самообслужване, нарушена работоспособност, след проведени медикаментозна и физикална терапия, болковият синдром и отокът в дясна предмишница и д. гр. става значително намален; болковият синдром в ЛТБС, ляво бедро и в ЛКС намален, с подобро самообслужване, но остава зависима от чужда помощ, трудоспособност – временно изгубена.

С ЕР №4253 от 200 /04.12.2019г., изд. от ТЕЛК Общи заболявания към МОБАЛ „Д-р С. Ч.“ В. Т., на ищцата е призната 20 % трайно намалена работоспособност за период от 3 години – до 01.12.2022г. с водеща диагноза: Флебит и тромбофлебит на повърхностни съдове на долните крайници.

По делото са назначени САВТЕ и СМЕ.

Писменото заключение на ВЛ С. И. по изслушаната САВТЕ, което съдът възприема като компетентно и обосновано, изяснява механизма на протичане на процесното ПТП, съвпадащ с описания в ИМ, като видно от САВТЕ, преди ударът кемперът „Мерцедес“ се е движил в дясната пътна лента на движение по посока от гр.В.Т. – с.А. – гр.В.Т. Видно от САВТЕ, при първия удар на л.а. „Ауди“ с кемпер „Мерцедес“, същия частично, косо е бил навлязъл в лентата за насрещно движение и след реализирането на този удар изцяло с целия си габарит навлиза в лентата за насрещно движение дясна по посока от р.В.Т. към с.А. и реализира втория удар със специален автомобил „Форд“. Видно от САВТЕ, изпълнението на завой надясно от водача на л.а. „Ауди“ е реализирано с технически неправилно избрана скорост на движение. Видно от САВТЕ, след занасянето на л.а. „Ауди“ в завоя и задействането до максимална степен на спирачната му уредба, посоката на масовия му център е по тази на центробежната сила, действаща на л.а. и на практика с така приплъзващи се колела, същия става неуправляем и се движи под контрола и посоката на центробежната сила, действаща на л.а.

От писменото заключение на ВЛ д-р Н. Г. по изслушаната СМЕ, възприето от съда като пълно, компетентно и обосновано, безспорно се установява, че при процесното ПТП ищцата е получила: многофрагментно вътреставно счупване на левия ацетабулум на тазовата кост; закрито счупване 8, 10 и 11 ребра вдясно; закрито счупване на дясна лъчева кост на типично място; мозъчно сътресение, протекло със зашеметяване, дезориентация, главоболие и световъртеж; охлузни рани по долни крайници; кръвонасядания и оток на лява гривнена става. Видно от СМЕ, във връзка с получените травматични увреждания е проведено консервативно медикаментозно лечение и са проведени физиотерапия и рехабилитация.

Видно от СМЕ, медико – биологичните квалифициращи признаци, видът телесна повреда в съответствие с критериите, посочени в НК са:

Счупването на лява тазова кост е причинило трайно затруднение в движението на ляв долен крайник над 30 дни, със срок на лечение и възстановяване около осем месеца;

Счупването на дясна лъчева кост е причинило трайно затруднение в движението на десен горен крайник над 30 дни, със срок на лечение и възстановяване около 3 месеца;

Счупването на три ребра в дясна гръдна половина е причинило трайно затруднение в движението на снагата, със срок на лечение и възстановяване около два месеца;

Охлузните рани в областта на долните крайници и мозъчното сътресение в съвкупност и поотделно са причинили временно разстройство на здравето, неопасно за живота, със срок на лечение и възстановяване около 25 дни.

ВЛ по СМЕ заключава, че получените травматични увреждания са в резултат от удари и/или притискане с или между твърди тъпи предмети и са получени в резултат от удари във вътрешните части на купето на МПС при ПТП.

Според ВЛ по СМЕ, през първите един – два месеца болките са били с голям интензитет, след което да започнали да отшумяват. Видно от СМЕ, към настоящият момент

са налице оплавания при физическо натоварване в ляв долен крайник, десен горен крайник и преходно главоболие, които била могли да останат за цял живот.

Видно от СМЕ, от характера и вида на получените травматични увреждания може да се направи заключение, че вероятно пострадалата е била без поставен предпазен колан. Липсват характерни охлузвания и кръвонасядания, говорещи за правилно поставен предпазен колан. Видно от СМЕ, вероятно ищцата е била без поставен предпазен колан и затова е настъпил удар на тялото и крайниците във вътрешните части на купето.

ВЛ по СМЕ д-р Г. заключава, че при правилно поставен обезопасителен колан повечето от травмите не биха били възможно да бъдат получени. Видно от данни от личен преглед на ищцата, извършен от ВЛ по СМЕ на 21.08.2020г., установено е: жена с накуцваща походка, невъзможен клек, оплаква се от болки в двата крака, трепнене, преходен световъртеж и главоболие, болки в дясна гривнена става при леко и средно натоварване, взема постоянно болкоуспокояващи.

Изслушано в СЗ пред ГОРС ВЛ д-р Г. сочи, че въпреки, че не е била разгърната картината на травматичен шок в чист вид, с оглед счупванията, както на ребра, така и на кости, като допълнение към СМЕ може да се приеме квалифициращ белег „разстройство на здравето, временно опасно за живота“. ВЛ д-р Г. по СМЕ уточнява в СЗ, че към момента на извършен от ВЛ личен преглед на ищцата /21.08.2020г./ е налице непълно възстановяване, което се изразява в ограничение и болезнени движения в двата крака. ВЛ по СМЕ заявява, че по отношение на субективните оплаквания от световъртеж и главоболие, както и от болки в дясна раменна става, възможно е да ги има, но нова са субективни оплаквания, а обективните са: накуцващата походка и невъзможния клек. ВЛ по СМЕ посочва в СЗ, че с оглед изминалото време от ПТП, около година, смята, че няма някакво настъпило съществено подобрение при пострадалата и може да поговорим за едно постоянно разстройство.

ВЛ по СМЕ в СЗ посочва, че при правилно поставен обезопасителен колан, повечето травми не биха били получени. В областта на главата е възможно да се получат травми, дори и при поставен колан, тъй като тялото се удря отстрани в купето. ВЛ по СМЕ заключава в СЗ, че ако имаше колан, най – вероятно нямаше да има счупване на ацетабулума, на толкова много ребра като по отношение на ребрената става е под въпрос, но за долният крайник е категоричен, че при поставяне на предпазен колан, нямаше да има фрактура. ВЛ по СМЕ сочи в СЗ, че има възможност ребрата да се счупят и при наличието на поставен колан, но не е в резон с липсата на външни травматични увреждания по гръдния кош. ВЛ по СМЕ посочва, че имаме явно нараняване на гребенната става, която по същество може да се счупи от силен удар при подпиране с ръка в предната седалка или при падане на земята като защитно положение.

С оглед установяване вида, продължителността и интензитета на претърпените от ищцата в резултат от процесното ПТП болки и страдания по делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на двама свидетели по почин на ищцата – Н. Н., син на ищцата, и М. М., съпруг на ищцата, чиито показания съдът прецени по реда на чл.172 ГПК, но които

кредитира като обективно дадени, доколкото свидетелите възпроизвеждат свои преки, непосредствени възприятия от състоянието на ищцата и показанията им си кореспондират и взаимно допълват, без да се разколебават от други събрани по делото доказателства.

Св. Н. Н., син на ищцата, установява, че в резултат на процесното ПТП ищцата получила счупване на таза, ръка и на ребра, наместили и ръката и таза, боляло я ужасно много; получили се рани от залежаване, болели я ребрата, била доста зле; ръката на ищцата била гипсирана, след като я наместили с пълна упойка; ищцата е емоционален човек, свикнала да помага на хората а не на нея да ѝ помагат и когато се налагало да ѝ помагат, тя се разстройвала; след изписването на ищцата я прибрали с линейка до вкъщи, качили я с приятели до апартамента, той като се налагало да я носят, което било голям шок за нея; ищцата лежала на легло около 4 месеца напълно неподвижно и през това време не можела да се грижи за себе си, баща му се грижил за нея, тя била с катетър, а също и с памперси; след 4 месеца лекарят разрешил поне да сяда с помощ от близките, леглото ѝ било с хидравлика и го вдигали до ниво седнала, това продължило в порядъка на две – три седмици; при сядането я прехвърляли на санитарен стол и баща му я карал с него в банята и така я обслужвал и това продължило поне 6 месеца; към момента се придвижва с канадка; след ПТП получила световъртеж и в момента крака ѝ е пак счупен; сега има болки и в здравия крак, тъй като всичката тежест се прехвърля на него; сега може да се изкъпе и да ги наготви; след ПТП няма възможност ищцата да започне да работи и се пенсионирала година по-рано; след ПТП психиката на ищцата станала по-лабилна, притеснява се от най-малкото нещо, страхува се да пътува; по време на ПТП майка му пътувала с Р., починала при катастрофата, която я помолила Верка да я придружи на хемодиализа; майка му е казвала, че няма обезопасителни колани в буса, когато помагали да вадят хората отвътре, не е забелязал в буса да има колани.

Св. М. М., съпруг на ищцата, установява, че, когато отишъл на място след ПТП съпругата му не можела да се движи, още тогава казвала „Не ме дърпайте, че много ме боли таза“, много я боляло и казала, че сигурно има нещо счупено; имала рани на лицето, на левия крак и на лакътя, оказало се, че има счупване на пръста на ръката, таза и три ребра, стояла 10 дни в реанимация, била на легло, на третия ден получила рани на гърба от залежаване; от реанимация я преместили в старата болница във В. Т. за 3 дни, след което я изписали, като си дошла я носили с приятели до 4 тия етаж с одеяло, вкъщи била 3 месеца на легло, с катетър и през цялото време свидетелят се е грижил за нея, до 6 – тия месец я придържали, за да стои седнала; към настоящия момент В. също не може да ходи самостоятелно, сега е счупен здравия крак, преди това носеше патерица, за да си помага с нея, имала световъртеж след ПТП; в момента има съществени болки в областта на таза и надолу по крака /изтръпване/, както и по-слаби болки в областта на ребрата, в началото след ПТП ребрата много я болели; след премахването на гипса ръката ѝ останала крива и сега се надула в областта над китката; преди ПТП ищцата била жизнена, активна жена, а след ПТП вече не може да работи нищо; сега е по-нервна, стресира се дори, когато колите минават под блока.

Свидетелят П. П., водач на линейка „Форд Транзит - Т“ по време на процесното ПТП установява, че линейката е фабрично оборудвана с обезопасителни колани, че при ПТП хората не са били с поставени колани, ударът бил челен, след ПТП не помни дали ищцата е била в съзнание; този бус е само за хора на хемодиализа и трябвало да ги прибере вкъщи и за такива хора поставянето на обезопасителни колани било опасно за самите тях.

От свид. показания на виновния за процесното ПТП водач на л.а.“ Ауди А6“ П. С. се установява, че първо удара бил в лява задна част на кемпера; двете жени в линейката били в съзнание; свидетелката С. не е уведомявала ответния застраховател за процесното ПТП и не е знаела, че има срок; собственичката на колата към ПТП била друга и свидетелката не знае дали тя е уведомила застрахователя за ПТП.

С писмена молба от 07.10.2020г. ответникът посочва, че в ответното дружество не е постъпвало уведомление от страна на застрахования водач П. С. за настъпилото процесно ПТП.

С ИМ са представени подробно описани в уточняваща молба от ищеца от 29.05.2020г. разходно - оправдателни документи за направени /заплатени/ от ищцата разходи за лекарствени средства, прегледи и транспорт, претендирани като претърпени имуществени вреди във връзка с процесното ПТП общо в исковия размер от 619,45лв.

Видно от изслушаната по делото СМЕ, всички направени разходи от пострадалата са във връзка с проведеното лечение и тяхното използване е било необходимо, с изключение на допълнителни чайове, крем за лице, крем за разширени вени, за алергичен ринит, за дерматит, както и пчелна отрова.

Видно от известие за доставяне, на 07.08.2019г. ищцата е предявила пред ответния застраховател извънсъдебна застрахователна претенция за обезщетение за вреди от процесното ПТП, която не е представена по делото.

Видно от писмо от ответния застраховател от 13.08.2019г. до ищцата, чрез пълномощника й, във връзка с получена от В. С. М. претенция за изплащане на обезщетение за неимуществени вреди в резултат на ПТП, при ответния застраховател е образувана преписка №210540640/07.08.2019г., което се потвърждава и от писмо от 17.12.2019г., като застрахователят е счел, че до приключване на ДП няма основания за ангажиране на отговорността му застраховка „ГО“. С писмо от 17.12.2019г. ответният застраховател е уведомил ищцата, чрез пълномощника й, че ответникът не може да изплати обезщетение на увреденото лице и след представяне на заключителен документ от ДП, преписката ще бъде възобновена.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

По предявеният пряк иск на увредено лице с правно основание чл.432 ал.1 КЗ вр. чл.45 ал.1 от ЗЗД за обезщетение за неимуществени вреди:

Искът е процесуално допустим, доколкото са налице както общите, така и специалните предпоставки за съществуване и надлежно упражняване на правото на иск. Процесуалната допустимост на предявения пряк иск по чл.432 ал.1 от КЗ за обезщетение за

неимуществени вреди е предпоставена и от спазване от ищцата като увредено лице, което желае да получи застрахователно обезщетение, на задължението ѝ по чл.498 ал.1 от КЗ преди предявяване на настоящия иск да отправи на 07.08.2019г. към ответника - застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" на виновния водач за ПТП, писмена застрахователна претенция по реда на чл.380 от ГПК за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди. Налице са и специалните предпоставки по чл.498 ал.3 от КЗ за процесуална допустимост на предявения от ищцата пряк иск на увредено лице за обезщетение за неимуществени вреди и доколкото същата предявява претенцията си за плащане пред съда, след като застрахователят е отказал и не е платил обезщетение в срока по чл.496 КЗ.

На основание чл.432 ал.1 от КЗ /в сила от 01.01.2016г./, приложим в случая, доколкото процесното ПТП е реализирано на 10.07.2019 г., т.е. при действието на КЗ /в сила от 01.01.2016г./ увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" при спазване на изискванията на чл.380 от КЗ. За основателността на прекия иск по чл.432 ал.1 от КЗ в тежест на ищеца е да докаже при условията на пълно и главно доказване, че в пряка причинно - следствена връзка от виновно противоправно деяние на застраховано лице по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите при ответния застраховател, настъпило в срока на действие на застраховката, е претърпял твърдяните в процеса неимуществени вреди, изразени в претърпени болки и страдания от физически травми и в увреда на психическото си здраве, както и иска си по размер. Отговорността на ответника – застраховател е функционална и предположена от тази за непозволено увреждане на делинквента - застраховано лице.

Разгледан по същество искът се явява частично основателен и доказан.

В процесният случай от ищцата в хода на процеса е проведено пълно и главно доказване на всички посочени по-горе кумулативно изискуеми предпоставки за основателност на предявеният пряк иск на увредено лице за обезщетение за неимуществени вреди, обуславящи доказаност на същия по основание.

Безспорно установен по делото е факта на реализирано на 10.07.2019г. процесно ПТП по описания по – горе и в ИМ механизъм, при което е пострадала ищцата по делото, която към момента на ПТП е била пътник в специален автомобил – линейка „Форд Транзит – Т“ с рег.№

На основание чл.300 от ГПК влязлата в сила присъда на наказателния съд е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това, дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.

С оглед разпоредбата на чл.300 от ГПК и задължителната сила на влязлата в сила на 16.06.2021г. присъда, постановена по НОХД №341/2020г. по описа на ВТОС, безспорно е доказано извършването от страна на П. А. С. като водач на увреждащия л.а. „Ауди А6“ с

рег.№, имаща качеството на застраховано лице по смисъла на чл.477 ал.2 КЗ при ответния застраховател по задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите и в срока на действието ѝ, на противоправно деяние на процесната дата – 10.07.2019г. – престъпление по чл.343 ал.4 вр. ал.3 б.„б“ предл. 1 вр. ал.1 б.„б“ и б.„в“ вр. с чл.342 ал.1 от НК вр. чл.16 ал.1 т.1 и чл.21 ал.2 вр. с ал.1 от ЗДвП, виновността на дееца, нарушила правилата за движение по пътищата – чл.16 ал.1 т.1 от ЗДвП и чл.21 ал.2 вр. ал.1 от ЗДвП, в резултат на което, допуснала ПТП, при което по непредпазливост причинила смърт на едно лице и телесна повреда на повече от едно лице, в т.ч. причинила на ищцата В. С. М. средна телесна повреда, изразяваща се в счупване на дясна лъчева кост на десен горен крайник и счупване на ляв ацетабулум, довели до трайно затрудняване движението на крайниците – съответно на десен горен крайник и на ляв долен крайник, счупване на 8,10 и 11 десни ребра, довели в съвкупност до трайно затрудняване на движението на снагата, травматичен шок, довел до разстройство на здравето, временно опасно за живота. В процесният случай, причинената на ищцата от застрахования при ответното дружество водач на увреждащия л.а. „Ауди А6“ по задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите средна телесна повреда е съставомерен резултат и елемент от обективната страна на извършеното от П. А. С. престъпление по чл.343 ал.4 вр. ал.3 б.„б“ предл. 1 вр. ал.1 б.„б“ и б.„в“ вр. с чл.342 ал.1 от НК вр. чл.16 ал.1 т.1 и чл.21 ал.2 вр. с ал.1 от ЗДвП и по делото от съвкупният анализ на събраните писмени доказателства, гласни чрез разпита на водените от ищцата свидетели, и изслушана СМЕ е безспорно установено, че в пряка причинно – следствена връзка с реализираното ПТП ищцата е претърпяла значителни по обем, интензивност и продължителност във времето болки и страдания от причинените ѝ телесни увреждания – четири средни телесни повреди и лека телесна повреда – охлузни рани по долни крайници; кръвонасядания и оток на лява гривнена става, както и е претърпяла и увреда на психическото си здраве – изживян силен стрес при ПТП, станала по лабилна, по- нервна, стресирана притеснителна, страхува се да пътува, разстройвала се при оказаната ѝ помощ от близки, за които вреди ѝ се следва претендираното обезщетение за неимуществени вреди, предвид което са налице всички елементи от ФС по чл.45 ал.1 от ЗЗД за ангажиране на деликтната отговорност на застрахования при ответника водач на л.а. „Ауди 6“ с рег.№, а от там и за произтичащата от нея функционална отговорност на ответния застраховател, с което предявеният от ищцата пряк иск на увредено лице по чл.432 ал.1 от КЗ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди се явява доказан по основание.

Съгласно константната съдебна практика, установеното в наказателното производство обвързва и граждански съд със задължителна сила само, ако е елемент от фактическия състав на престъплението. В тази връзка гражданският съд е обвързан от установения с влязлата в сила присъда по НОХД №341/2020г. по описа на ВТОС механизъм на реализиране на процесното ПТП, допуснато в резултат именно от нарушаване от страна на водача на увреждащия л.а. „Ауди А6“ на правилата за движение по пътищата, визирани в чл.16 ал.1 т.1 от ЗДвП и чл.21 ал.2 вр. ал.1 от ЗДвП, поради което неоснователно и в разрез със събраните по делото доказателства и установения с влязлата в сила присъда механизъм на ПТП е ответното възражение, наведено с писмения отговор на ИМ, че процесното ПТП е

реализирано поради противоправно поведение на водача на кемпер „Мерцедес Бенц“ с рег. №....., изразено в навлизане в лентата за движение на застрахования в ответното дружество водач и създаване на опасна ситуация, довела до настъпване на инцидента. С оглед задължителната за гражданския съд, съгласно чл.300 ГПК присъда, постановена по НОХД №341/2020г. по описа на ВТОС, именно застрахованото лице по смисъла на чл.477 ал.2 КЗ в ответното дружество водач на л.а. „Ауди А 6“ е навлязла в лентата за насрещно движение в нарушение на чл.16 ал.1 т.1 от ЗДвП и в нарушение на чл.21 ал.2 вр. ал.1 ЗДвП превишила разрешената за движение скорост от 40 км./ч., вследствие на което реализирана удар с насрещно движещия се кемпер „Мерцедес“, след което и челен централен удар и с насрещно движещия се специален автомобил „Форд Транзит“, пътник в който била ищцата по делото, като ѝ причинила по непредпазливост средна телесна повреда. Следователно, противно на ответните твърдения, поведението на застрахования водач П. С. е противоправно, съставлява извършено престъпление по чл.343 ал.4 вр. ал.3 б.„б“ предл. 1 вр. ал.1 б.„б“ и б.„в“ вр. с чл.342 ал.1 от НК вр. чл.16 ал.1 т.1 и чл.21 ал.2 вр. с ал.1 от ЗДвП, и не съставлява спасителна маневра по смисъла на съдебната практика и не е обусловено от противоправни действия на водача на кемпера с чуждестранна регистрация, и са налице предпоставките по чл.45 ал.1 ЗЗД за ангажиране деликтната отговорност на застрахования при ответника водач на л. а. „Ауди А6“, а от там и на функционалната отговорност на ответния застраховател. Видно от изслушаната по делото САВТЕ, при изпълнението на завой надясно л.а. „Ауди А6“ губи напречна устойчивост, поради леко мократа настилка и технически неправилно избрана скорост на движение, и навлиза косо в лявата източна пътна лента за насрещно движение по неговата траектория на движение, реализира първия приплъзващ страничен удар в задната лява част на кемпер „Мерцедес“, и навлизайки изцяло в източната пътна лента /насрещно движение за него/ реализира втори удар със специален автомобил „Форд“, който удар за л.а. „Ауди“ е челен централен, а за специален автомобил „Форд Транзит - Т“ е челен ексцентричен и изразен в лявата част.

На основание чл.52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Съгласно Постановление №4/23.12.1968г., Пленум на ВС, понятието „справедливост“ по смисъла на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства при телесните увреждания могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и пр. Справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на неимуществените вреди, включва винаги конкретни факти, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В този смисъл справедливостта по см. на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно понятие, а тя се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на

интензитет, възраст на увредения, обществено и социално положение. Принципът на справедливост включва в най-пълна степен обезщетяване на вредите на увреденото лице от вредоносното действие, и е нужно съдът да съобрази всички доказателства от значение за реално претърпените от увреденото лице морални, неимуществени вреди /в случая телесни болки и душевни страдания/, както и следва да бъдат отчетени и конкретните обществено – икономически обстоятелства към момента на увреждането в РБългария, като илюстрация за този критерий са нивата на застрахователно покритие по задължителната застраховка „ГО“ на автомобилистите. Лимитите на застрахователни покрития следва да бъдат съобразени от съда, заедно с всички установени по делото обстоятелства, при постановяване на решение по пряк иск срещу застраховател по задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите.

При определяне размера на дължимото на ищцата обезщетение за претърпени от процесното ПТП неимуществени вреди съдът съобрази най – вече характера и степента на получените в резултат от процесното ПТП увреждания на ищцата – причинени й четири сериозни средни телесни повреди, изразени в счупване на дясна лъчева кост на десен горен крайник и счупване на ляв ацетабулум, довели до трайно затрудняване движението на крайниците – съответно на десен горен крайник и на ляв долен крайник, счупване на 8,10 и 11 десни ребра, довели в съвкупност до трайно затрудняване на движението на снагата, травматичен шок, довел до разстройство на здравето, временно опасно за живота, последната, с оглед влязлата в сила присъда и доуточнението на СМЕ, направено от ВЛ д-р Г. в СЗ, в резултат на които ищцата е претърпяла много силни по интензитет и продължителност болки и страдания, който, според СМЕ, са били с голям интензитет през първите един – два месеца след ПТП, след което са започнали да отшумяват, както и лека телесна повреда – охлузни рани по долни крайници; кръвонасядания и оток на лява гривнена става, довели до временно разстройство на здравето, неопасно за живота. При преценката по чл.52 ЗЗД съдът съобрази освен посочената по – горе медико - биологичната характеристика на претърпените от ищцата телесни увреждания, проведеното лечение, видно от СМЕ – консервативно медикаментозно, физиотерапия и рехабилитация, престоя на ищцата непосредствено след ПТП в интензивно отделение за 6 дни, още 3 дни в отделение по ортопедия и травматология, извършеното репозиране фрактура на десният радиус на типично място, наложена гипсова лонгета, свалена имобилизация в сравнително бърз порядък - на 26.08.2019г., извършена на ищцата на 17.07.2019. операция – репозиция №215 под локална анестезия, закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация, тазови кости, проведени рехабилитационни процедури на ищцата при болнично лечение за 8 дни в Отделение ОФРМ на МОБАЛ „Св. И.Р. Г. О.“ ЕООД. Съдът съобрази, че възстановяването на ищцата е протекло много продължително във времето, съгласно сроковете на лечение и възстановяване по задача №2 от СМЕ – 1/счупването на лява тазова кост е причинило трайно затруднение в движението на ляв долен крайник над 30 дни, със срок на лечение и възстановяване около 8 месеца, 2/счупването на дясна лъчева кост е причинило трайно затруднение в движението на десен горен крайник над 30 дни, със срок на лечение и възстановяване около 3 месеца, 3/счупването на три ребра в дясна гръдна половина е причинило трайно затруднение в движението на снагата, със срок на лечение и

възстановяване около 2 месеца, 4/травматичен шок, довел до разстройство на здравето, временно опасно за живота и 5/охлузните рани в областта на долните крайници поотделно са причинили на ищцата временно разстройство на здравето, неопасно за живота, със срок на лечение и възстановяване около 25 дни. Съдът съобрази, с оглед събраните гласни доказателства по почин на ищцата, че същата е била напълно неподвижна за период от 3-4 месеца, през който е била на легло, с катетър и памперси и е била напълно зависима от чужда помощ – тази на съпруга ѝ и свидетел по делото М. М., която зависимост и причинявала и психически дискомфорт – разстройвала се, когато ѝ помагат, 6 месеца след това ищцата била придържана, за да стои седнала, леглото ѝ било с хидравлика и плюс санитарен стол я обслужвали, или в обобщение претърпените сериозни по вид и много на брой телесни повреди на ищцата променили съществено, влошили начина ѝ на живот за един дълъг и продължителен период от време. Съдът съобрази, с оглед заявеното от ВЛ по СМЕ в СЗ, че няма настъпили усложнения извън тези, които са описани първоначално, но е налице непълно възстановяване на ищцата, което се изразява в ограничение и болезнени движения в двата крака. Съдът отчете прогнозата и степента на възстановяване на ищцата, като съобрази заявеното от ВЛ по СМЕ, че няма настъпило съществено подобрение при пострадалата и може да се говори за едно постоянно разстройство, като обективните оплаквания са – накуцваща походка и невъзможен клек, според гласните доказателства – и към настоящият момент ищцата не може да ходи самостоятелно /св.М./, към момента се придвижва с канадка /св.Н./, а субективните са – световъртеж и главоболие. Съдът отчете, че болките на ищцата от получените телесни увреждания не са стихнали и са налични и към момента на извършения от ВЛ по СМЕ личен преглед на ищцата на 21.08.2020г., в която насока са и гласните доказателства по почин на ищцата. Съдът съобрази и търпяното от ищцата затруднение в движението както на ляв долен крайник и на десен горен крайник, така и трайно затруднение в движението на снагата, последното в резултат от счупването на три ребра в дясна гръдна половина, които са я затруднили съществено и продължително в ежедневието ѝ и са променили съществено начина ѝ на живот – след ПТП ищцата не работи, като признатата ѝ 20 % трайно намалена работоспособност за срок от 3г., който не е изтекъл, е за водеща диагноза, която не е във връзка с процесното ПТП. Съдът съобрази освен увредата в физическото, и настъпилата такава и на психическото здраве на ищцата, с оглед събраните гласни доказателства по почин на ищцата, обсъдени по-горе – станала по-нервна, стресирана, с по-лабилна психика, разстройвала се, с оглед, че се нуждае от помощ. Съдът отчете и начина и обстоятелствата, при които е извършено деянието, както и че към момента на извършването му ищцата като пътник с специален автомобил – линейка е придружавала болен на хемодиализа. При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, което се следва на ищцата, съобразно критерия справедливост по чл.52 ЗЗД, съдът отчете и възрастта на ищцата – на 60г. към датата на ПТП, че преди ПТП е била жизнена, енергична, с оглед свидетелските показания, взема предвид и размера на МРЗ към датата на процесното ПТП от 510лв., социално – икономическата обстановка в страната към датата на ПТП, нивата на застрахователно покритие по задължителната застраховка „ГО“ на автомобилистите към датата на процесно ПТП, както и съобрази утвърдената

съдебна практика по аналогични случаи за подобен тип телесни увреди.

След преценка на всички конкретно установени по делото обстоятелства, включващи се в критерия за справедливост по чл.52 от ЗЗД, съдът счита, че дължимото на ищцата обезщетение за неимуществени вреди, определено, съобразно чл.52 от ЗЗД, е в размер на 100 000лв., който размер според съда, с оглед непълното възстановяване на ищцата от телесните увреждания с установеното по делото негово обективно проявление и постоянното разстройство на здравето, което според ВЛ по СМЕ е налице в случая, както и установеното от СМЕ, че наличните към изготвянето й оплаквания у ищцата при физическо натоварване в ляв долен крайник, десен горен крайник и преходно главоболие, които биха могли да останат за цял живот, се явява справедлив паричен еквивалент на претърпените от ищцата неимуществени вреди.

С оглед изхода по главния иск по чл.432 ал.1 от КЗ за обезщетение за неимуществени вреди, съдът следва да се произнесе по релевираното от ответника с писмения отговор на ИМ евентуално възражение по чл.51 ал.2 от ЗЗД за съпричиняване на вредоносния резултат от увредената ищца на наведеното основание – непоставен от ищцата като пътник в специален автомобил - линейка „Форд Транзит – Т“ обезопасителен колан, което съдът счита, че ответникът е доказал при условията на пълно и главно доказване, предвид което се явява основателно и доказано.

Съгласно чл.51 ал.2 от ЗЗД, ако увреденият е допринесъл за настъпването на вредите, обезщетението може да се намали. Следователно граматическото и логическо тълкуване на нормата на чл.51 ал.2 ЗЗД дават основание да се приеме, че релевантен за съпричиняване на вредата от страна на увредения е само онзи конкретно установен принос на последния, без който не би се стигнало, наред с проявеното от виновния за непозволеното увреждане, неправомерно поведение вредоносен резултат. Поради това не всяко поведение на пострадалия, действие или бездействие, дори и когато не съответства на предписаното от закона, може да бъде определено като съпричиняващо вредата по см. на чл.51 ал.2 ЗЗД, а само това, чието конкретно проявление се явява пряка и непосредствена причина за произлезлите вреди. Така Решение №169/28.02.2012г. по т.д.№762/2010г. на ВКС, II т.о.

На първо място, противно на ищцовите твърдения, по делото от свидетелските показания на водача на специален автомобил – линейка „Форд Транзит – Т“ П. П. безспорно се установява, както и от САВТЕ, изготвена въз основа на тях, че процесния специален автомобил – линейка е фабрично оборудван с обезопасителни колани, както и че по време на ПТП хората, пътували в него, в т.ч. и ищцата по делото, пътувала в линейката като пътник, придружаваща нейна близка- болна на хемодиализа, не са били с поставени обезопасителни колани. Като пътник в специален автомобил –линейка, фабрично оборудван с обезопасителни колани, ищцата има нормативно задължение по чл.137а ал.1 от ЗДвП за използване на обезопасителни колани, с които МПС са оборудвани, което задължение, установено от св. показания на П., В.М. не е изпълнила. Изслушаната по делото СМЕ също заключава, че от характера и вида на получените травматични увреждания, вероятно пострадалата ищца е била без поставен предпазен колан, като СМЕ кореспондира с

показанията на П. П. относно този факт. Видно от СМЕ, липсват характерни охлузвания и кръвонасядания, говорещи за правилно поставен обезопасителен колан, което потвърждава и обосновава заключението, че ищцата е била без поставен такъв по време на ПТП. Изключението по чл.137а ал.2 т.2 ЗДВП да не използват обезопасителни колани е относимо само за лицата, чието физическо състояние не позволява използването на обезопасителен колан, т.е. в случая е приложимо само за превозваните от специалния автомобил болни на хемодиализа, но не и досежно ищцата по делото, за която липсват данни към момента на ПТП физическото ѝ състояние да не е позволявало използването на обезопасителен колан.

Видно от СМЕ, при правилно поставен обезопасителен колан, повечето от травмите не биха били възможно да бъдат получени. ВЛ по СМЕ д-р Г. в СЗ е категоричен за долният ляв крайник, че при правилно поставен предпазен колан, нямаше да има фрактура, т.е. непоставянето на предпазен колан от ищцата е в пряка причинно – следствена връзка с вредоносния резултат и е допринесло за настъпването му. Горният извод не се опровергава от заявеното от ВЛ по СМЕ в СЗ, че теоретично е възможно при поставен колан, при опряно стъпало в твърда опора при реализиран челен удар е възможно травмиращата сила да бъде предадена по дължина на крайника, в резултат на което да се счупи ацетабулума, с оглед пояснението от ВЛ по СМЕ, че като механизъм това противоречи на факта, че левия крак е бил опорен, изпънат, като опора да спре движението на тялото да направи движение напред и да реализира силен натиск в колана, за да се получи коланна травма. ВЛ по СМЕ в СЗ посочва, че има възможност да се получи счупване на ребра и при поставен предпазен колан, но не е в резон с липсата на външни травматични увреждания по гръдния кош, така действаща сила, способна да счупи три ребра, а не оставя кръвонасядане по гръдния кош, не е относима, следователно непоставянето на предпазен колан от ищцата също е в пряка причинно – следствена връзка с вредоносния резултат и е допринесло за настъпването му. ВЛ по СМЕ посочва в СЗ, че имаме явно нараняване на гребенната става, която по същество може да се счупи от силен удар при подпиране с ръка в предната седалка или при падане на земята, като защитно положение, но, в случай на правилно поставен обезопасителен колан не би било наложително подпиране с ръка в предната седалка, или това би било направено при по- малък натиск, следователно увреждане не би настъпило.

В обобщение, непоставянето от ищцата на обезопасителен колан по време на ПТП се явява бездействие, съпричиняващо вредата по см. на чл.51 ал.2 ЗЗД, чието конкретно проявление, с оглед СМЕ, се явява пряка и непосредствена причина за произлезлите вреди, предвид което ответното възражение по чл.51 ал.2 ЗЗД за съпричиняване на вредоносния резултат от ищцата се явява основателно и доказано.

Съдът, с оглед установения механизъм на ПТП и заключението на СМЕ, според което при правилно поставен обезопасителен колан повечето от травмите не биха били възможно да бъдат получени, приема, че съпричиняването на вредата от страна на пострадалата – ищца по делото възлиза на 50%, предвид което и след отчитане на приноса на пострадалата от 50%, частичният иск по чл.432 ал.1 КЗ вр. чл.45 ал.1 ЗЗД за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 100 000лв. от претенция за 150 000лв. се явява частично

основателен и доказан в размер на 50 000лв. /100 000лв. справедливо обезщетение по чл.52 ЗЗД – 50% съпричиняване, което се равнява на 50 000лв. = 50 000лв./ , в който следва да бъде уважен, респ. отхвърлен за разликата над 50 000лв. до предявения размер на частичния иск от 100 000лв. от претенция за 150 000лв.

С оглед акцесорният ѝ характер, следва да бъде уважена и претенцията на ищцата за законна лихва върху главницата. Досежно началният ѝ момент, разпоредбата на чл.429 ал.2 т.2 КЗ визира, че в застрахователното обезщетение се включват и лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на ал.3. Съгласно чл.429 ал.3 КЗ, лихвите за забава на застрахования по ал.2 т.2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума /лимита на отговорност/. В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл.430 ал.1 т.2 КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най – ранна.

В процесният случай законната лихва се претендира от датата на уведомяване от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл.430 ал.1 т.2 КЗ – 17.07.2019г., но по делото липсват доказателства застрахованият да е спазил задължението си по чл.430 ал.1 т.2 КЗ, налице са необорени ответни твърдения, че застрахованият не е уведомил застрахователя, съгласно чл.430 ал.1 т.2 КЗ за настъпване на застрахователното събитие, поради което и по аргумент от чл.429 ал.3 изр.2 КЗ, законната лихва върху уважената главница следва да се присъди, считано от датата на предявяване на застрахователна претенция за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от увреденото лице – 07.08.2019г. до окончателното изплащане, респ. акцесорната претенция за законна лихва се отхвърли върху уважената главница, считано от 17.07.2019г. до 06.08.2019г. вкл., и върху отхвърлената главница, считано от 17.07.2019г. до окончателното изплащане.

По прекия иск на увредено лице с правно основание чл.432 ал.1 КЗ вр. чл.45 ал.1 от ЗЗД за обезщетение за имуществени вреди в размер на 619,45лв.:

По делото липсват писмени доказателства ищцата като увредено лице, което желае да получи застрахователно обезщетение за имуществени вреди от процесното ПТП, да е отправила, вкл. и на 07.08.2019г., към ответния застраховател писмена застрахователна претенция по реда на чл.380 КЗ за обезщетение за имуществени вреди, съобразно задължението ѝ по чл.498 ал.1 КЗ, като същевременно с това ответникът с подадения в срок писмен отговор на ИМ не е възразил по допустимостта на настоящия иск, а е взел становище по същество, като го е оспорил като неоснователен и недоказан, предвид което и не подлежи на изчакване срока по чл.496 ал.1 КЗ, т.е. отказал е да плати на ищцата обезщетение за имуществени вреди, с което е изпълнена специалната процесуалната предпоставка по чл.498 ал.3 пр.2 КЗ и е налице правен интерес у пострадалата – ищца от предявяване на претенцията ѝ за обезщетение за имуществени вреди по исков път, предвид

което съдът приема, че предявеният пряк иск по чл.432 ал.1 КЗ вр. чл.45 ал.1 ЗЗД за обезщетение за имуществени вреди е процесуално допустим. Доколкото съдържанието на извънсъдебната процедура по чл.498 ал.1 КЗ на практика е осъществено с размяна на волеизявленията на страните по настоящия спор /искова молба с приложения и отговор на същата/, напълно безсмислено е преповтарянето ѝ формалистично извън вече образуваното съдебно производство в процесният случай, в който отговора на застрахователя предполага предявяването ѝ по съдебен ред. Така Определение №60368/21.10.2021г. по ч. т. д. №1947/2021г., Т.К., I т.о. на ВКС.

Разгледан по същество искът се явява частично основателен и доказан.

На основание чл.477 ал.1 от КЗ, обект на застраховане по задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите ФЛ и ЮЛ за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на МПС, за които застрахованите отговарят, съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата. Доколкото безспорно се установи, че застрахованото лице по см. на чл.477 ал.2 от КЗ и водач на л.а. „Ауди 6“ с рег.№, е деликтно отговорно спрямо ищцата – увредено лице за процесното ПТП, то на основание чл.477 ал.1 от КЗ са налице предпоставките за ангажиране на функционалната отговорност на застрахователя за репарирание на претърпените от ищцата в резултат от процесното ПТП имуществени вреди, изразени в направени разходи за провеждане на лечение. Съгласно т.7 от Постановление №4/23.12.1968г., Пленум на ВС, когато се търси обезщетение за имуществени вреди, изразени в разходи за лечение, чужда помощ и пр., следва да се събират доказателства за необходимостта от такива разходи и за действителното им извършване, както и за техния размер.

В процесният случай ищцата с представените с ИМ разходно – оправдателни документи, подробно описани в уточняваща молба от 29.05.2020г., досежно претенцията ѝ за обезщетение за имуществени вреди е доказала извършването от нея на действителни разходи в исковия размер от 619,45лв. Видно от изслушаната СМЕ обаче, не е доказана необходимостта за възстановяване от получените травми от процесното ПТП от направените от ищцата разходи за допълнителни чайове, крем на лице, крем за разширени вени, за алергичен ринит, за дерматит, пчелна отрова, които не са в причинно – следствена връзка с уврежданията, получени при процесното ПТП, поради което и досежно същите искът за обезщетение за имуществени вреди се явява недоказан по основание и следва да бъде частично отхвърлен. В тази връзка и с оглед СМЕ съдът приема, че не са били необходими за възстановяване на травмите от процесното ПТП направените от ищцата /заплатени/ разходи за билка – вода за уста /4,16лв./, Хепароид унгвент, 30 мг. и пчелна отрова, гел балсам, 100 мл., двете по фактура №710/16.07.2019г. на обща стойност 18,04лв с ДДС, по фактура №1000000305/17.07.2019г. – фортекал табл. 20мг.х 20 – 7,25лв. с ДДС, фортекал табл. 20мг. х20 – 7,25лв. с ДДС и безазонтгент крем – 4,25лв. с ДДС; Венопауър 450/50/200мг. /за здрави венозни стени и капиляри/ - 14,70лв., Кератолин крем за ръце –

5,90лв., Крем Пали – 1,75лв., Лист коприва, 40гр. – 1,10лв., Хепароид унгвент – 11,89лв. /за разширени вени/ по №719/24.07.2019г., Ранитидин 300 мг. – 2,08лв., чай Бабини зъби х 20 филтър – 1,85лв., които разходи възлизат на обща стойност в размер на 81,05лв. и за които предявеният иск за обезщетение за имуществени вреди се явява неоснователен и недоказан и следва да бъде частично отхвърлен.

Всички останали направени от ищцата разходи, съгласно представените с ИМ разходно – оправдателни документи, изчислени от съда в размер на 538,40лв. /619,45лв. – 81,05лв. = 538,40лв./, извън горепосочените в размер на 81,05лв., за които искът е неоснователен, с оглед заключението на изслушаната СМЕ, са били необходими за лечение и възстановяване във връзка с получените от ищцата травматични увреждания при процесното ПТП, досежно които, явяващи се претърпени от ищцата във връзка с процесното ПТП имуществени вреди под формата на претърпяна загуба, искът по чл.432 ал.1 КЗ за обезщетение за имуществени вреди се явява доказан по основание, но с оглед приетото от съда съпричиняване от ищцата на вредоносния резултат от 50% по уваженото ответно възражение по чл.51 ал.2 ЗЗД, искът по чл.432 ал.1 КЗ за обезщетение за имуществени вреди се явява основателен и доказан и следва да бъде уважен в доказан размер от 269,20лв., респ. отхвърлен за разликата от 350,25лв. над уважения до пълния предявен размер от 619,45лв., като неоснователен и недоказан. Съдът приема, че разходите, направени от ищцата за латексови ръкавици, мокри кърпи са необходими за възстановяването и лечението ѝ във връзка с процесното ПТП, с оглед факта, че е била в т.ч. и на постелен режим, и са във връзка с хигиенното ѝ обслужване, досежно които искът е доказан по основание.

Предвид липсата на писмени доказателства за спазена от ищцата предварителна процедура по чл.498 ал.1 КЗ, досежно застрахователно обезщетение за имуществени вреди, в т.ч. недоказано е такова да е претендирано с писмената претенция, получена от застрахователя на 07.08.2019г., която е за обезщетение за неимуществени вреди, следва да бъде присъдена законна лихва върху уважената главница от 269,20лв., считано от датата на предявяване на ИМ – 23.04.2020г., която играе роля на писмена застрахователна претенция, до окончателното изплащане, респ. акцесорната претенция за законна лихва върху уважената главница за обезщетение за имуществени вреди отхвърлена за периода от 17.07.2019г. до 22.04.2020г. вкл., както и отхвърлена претенцията за законна лихва върху отхвърлената главница за имуществени вреди, считано от 17.07.2019г. до окончателното изплащане.

С ИМ по настоящите осъдителни искове за парично вземане за обезщетение за неимуществени и имуществени вреди ищцата не е посочила банкова сметка, по която да се преведат присъдените суми, съобразно чл.127 ал.4 ГПК, поради което и съдът не посочва такава в решението, съобразно чл.236 ал.1 т.7 ГПК.

По разноските:

Ищцата е освободена на основание чл.83 ал.1 т.4 ГПК от внасяне на ДТ и разноски за производството, не е направила такива, поради което не ѝ се следват разноски по делото.

На основание чл.38 ал.2 от ЗА, в полза на адв.П.К. – САК следва да бъде присъдено адв. възнаграждение за оказаната от нея на ищцата безплатна адвокатска помощ в хипотеза по чл.38 ал.1 т.2 от ЗА, определено от съда по реда на чл.2 ал.5 вр. чл.7 ал.2 т.4 и т.1 от Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в редакцията ѝ към датата на сключване на договор за правна защита и съдействие от 18.07.2019г., в минимален размер адв. възнаграждение, съобразно цената на предявените искове, а именно в размер на 4236лв. с вкл. ДДС за иска за обезщетение за неимуществени вреди и в размер на 360лв. с вкл. ДДС за иска за обезщетение за имуществени вреди, съобразно §2а от ДР на „Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения“, от които, съразмерно с уважените искове, в полза на адв.П.К. – САК следва да бъде присъдено адв. възнаграждение в общ размер от 2274,45лв. с вкл. ДДС, което следва да бъде възложено в тежест на ответника.

Изходът на делото и нормата на чл.78 ал.3 от ГПК обуславят основателност на ответната претенция за съдебни разноски /от които 130лв. за СМЕ, 180лв. за САВТЕ, 55лв. депозит за двата свидетели и 150лв. определено от съда ЮК възнаграждение/, съразмерно с отхвърлената част от исковете, в доказан размер от 257,29лв., които следва да бъдат възложени в тежест на ищцата. При определяне размера на дължимото на ответника ЮК възнаграждение от общо 150 лв. към минимума в чл.25 ал.1 от НЗПП съдът взема предвид, че делото, с оглед чл.300 ГПК, не е фактически и правно сложно, както и обема на процесуалната защита на ответника – с писмени молби, без явяване в СЗ и непредставяне на писмена защита.

Присъдените разноски на ответника за ЮК възнаграждение е към минималният размер по чл.25 ал.1 от Наредба за заплащането на правната помощ, както и тези по чл.38 ал.2 ЗА в полза на адв.К. - САК са в предвидените минимални размери, и релевираните от страните възражения по чл.78 ал.5 ГПК за прекомерност са неоснователни.

На основание чл.78 ал.6 от ГПК в тежест на ответника, осъдено лице, следва да бъде възложена дължимата за производството на основание чл.1 ТДТКСГПК и чл.72 ал.2 ГПК ДТ, съразмерно с уважените искове, общо в размер на 2050лв., платима в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на ВТОС, ведно с 5лв., в случай на служебно издаване на ИЛ.

На основание чл.78 ал.6 от ГПК в тежест на ответника, осъдено лице, следва да бъдат възложени направените в производството разноски /за ВЛ по СМЕ в размер на 130лв./, съразмерно с уважените искове, в доказан размер от 65,35лв., платими в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на РС – Г. О., ведно с 5лв., в случай на служебно издаване на ИЛ.

Мотивиран от изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Д. 3.“ АД със седалище и адрес на управление гр.С., бул.“К. А.. Д.“ 68, с

ЕИК, **ДА ЗАПЛАТИ** на **В. С. М.** от гр.Л., ул.“С. К.“, вх.А, ап.12, с ЕГН, сума в размер на **50 000 лв.**/петдесет хиляди лева/, представляваща обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди, изразяващи се в търпени болки и страдания, вследствие на получените телесни увреждания при ПТП, реализирано на дата 10.07.2019г., представляваща уважена част от частичен иск от 100 000лв. от претенция за 150 000лв., ведно със **законната лихва** върху главницата, считано от **07.08.2019г.** /дата на предявяване на застрахователната претенция от увреденото лице/ до окончателното изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** частичния иск по чл.432 ал.1 КЗ вр. чл.45 ал.133Д за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над уважения размер от 50 000лв. до предявения размер на частичния иск от 100 000лв. от претенция за 150 000лв., ведно с акцесорната претенция за законна лихва върху уважената главница, считано от 17.07.2019г. до 06.08.2019г. вкл., и за законна лихва върху отхвърлената главница, считано от 17.07.2019г. до окончателното изплащане, като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** и **НЕДОКАЗАН**.

ОСЪЖДА „Д. 3.“ АД със седалище и адрес на управление гр.С., бул.“К. А. Д.“ 68, с ЕИК, **ДА ЗАПЛАТИ** на **В. С. М.** от гр.Л., ул.“С. К.“, вх.А, ап.12, с ЕГН, сума в размер на **269,20 лв.** /двеста шейсет и девет лева и двадесет стотинки/, представляваща обезщетение за причинени ѝ в резултат от ПТП, реализирано на 10.07.2019г., имуществени вреди за закупуване на лекарствени средства, заплащане на прегледи и транспорт, ведно с законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на ИМ – **23.04.2020г.** до окончателното изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск по чл.432 ал.1 КЗ вр. чл.45 ал.1 33Д за обезщетение за имуществени вреди за разликата от 350,25лв. над уважения до пълния предявен размер от 619,45лв., ведно с акцесорната претенция за законна лихва върху уважената главница за периода от 17.07.2019г. до 22.04.2020г., и акцесорната претенция за законна лихва върху отхвърлената главница, считано от 17.07.2019г. до окончателното изплащане, като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** и **НЕДОКАЗАН**.

На основание чл.38 ал.2 от ЗА **ОСЪЖДА „Д. 3.“** АД със седалище и адрес на управление гр.С., бул.“К. А. Д.“, с ЕИК, **ДА ЗАПЛАТИ** на **адв.П.К., САК** от гр.К., ул.“С.“ №6, ет.4, оф.10, сума в размер на **2 274,45 лв.** / две хиляди двеста седемдесет и четири лева и четиридесет и пет стотинки/ с вкл. ДДС, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана на ищцата безплатна адвокатска помощ по делото в хипотеза по чл.38 ал.1 т.2 от ЗА, съразмерно с уважените искове.

ОСЪЖДА В. С. М. от гр.Л., ул.“С. К.“, вх.А, ап.12, с ЕГН, **ДА ЗАПЛАТИ** на „Д. 3.“ АД със седалище и адрес на управление гр.С., бул.“К. А. Д.“ 68, с ЕИК, сума в размер на **257,29 лв.** /двеста петдесет и седем лева и двадесет и девет стотинки/, представляваща направени по делото съдебни разноски, съразмерно с отхвърлената част от исковете.

ОСЪЖДА „Д.3.“ АД със седалище и адрес на управление гр.С, бул.“К. А. Д.“ 68, с ЕИК, **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на ВТОС, сума в размер на **2050лв.** /две хиляди и петдесет лева/, представляваща дължима за

производството ДТ върху уважения размер на предявените искиове, ведно с **5 лв.** /пет лева/, в случай на служебно издаване на ИЛ.

ОСЪЖДА „Д. З.“ АД със седалище и адрес на управление гр.С., бул.“К. А. Д.“ 68, с ЕИК, **ДА ЗАПЛАТИ в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на РС – Г. О.,** сума в размер на **65,35 лв.** /шейсет и пет лева и тридесет и пет стотинки/, представляваща направени в производството съдебни разноси /за ВЛ по СМЕ/, съразмерно с уважената част от исковете, ведно с **5 лв.** /пет лева/, в случай на служебно издаване на ИЛ.

Решението подлежи на въззивно обжалване от страните в двуседмичен срок от връчването му пред ВТАС.

Съдия при Окръжен съд – Велико Търново: _____